

EDITORIAL

Violencia sicologica

Estes ultimes setmanes el protagonisme informatiu (exhumacions a banda) l'ha tingut l'enfrontament entre els manifestants i les forces d'orde en **Catalunya**.

Aço ha motivat un debat sobre si el **independentisme català** es o no violent. Els concernits s'han defes en dos arguments. Per un costat, afirmant que estos enfrontaments son producte de la pressio que "des d'Espanya" s'exerceix des de fa anys, en tota la força que dona tindre el poder de l'Estat –utilisant-la de forma il·legítima, ademes–, contra els qui pensen diferent, una indignacio acumulada que finalment ha esclatat; i per un altre, que son una minoria no representativa del moviment sancer; acusant al "espanyolisme" de catalogar a tots per l'actuacio d'uns pocs.

En este debat, com en general quan se parla de **violencia**, s'oblida un aspecte importantíssim. La violencia no nomes pot ser **física**, si-

no tambe **sicologica**. De fet, esta es la classe de violencia mes habitual i el mes perjudicial.

No son poques les **dones maltractades** que, quan per fi conseguixen lliurar-se de l'agressor, afirmen que, mes que els cops, lo que els dolia eren els insults i els desprecis, que conseguiren destruir la seua autoestima. En major motiu se produix este fet quan parlem d'homens maltractats (que els hi ha). Si parlem de **acossament escolar**, el *bullying*, tenim un altre tant; mes que les agressions físiques, lo que se dona es l'agressio sicologica: insults, desprecis, chances cruels...; en persona o, cada vegada mes, a través de les rets socials, fan mes mal que patades i punyades.

Feta esta reflexio, tornem al tema original. No anem a entrar a opinar sobre lo que succeix en Catalunya, pero si sobre lo que el **catalanisme** fa en la nostra terra. ¿Existix violencia per raons identitaries en **Valencia**?

Recordem còm fa dos anys unes imatges gravades la vesprada del 9 d'octubre mostraven agressions per part d'alguns contramanifestants als pancatalanistes de la manifestacio convocada per la "Comissio 9 d'Octubre".

Els mateixos raonaments exposats abans se sentiren llavors: que els agressors son una minoria que no representa al conjunt, i que est esclat es una reaccio als anys de pressio per part del catalanisme. Per supost, estos arguments, utilitats pel mateix catalanisme, son ignorats en este cas, calificant a tot el valencianisme de "**feixiste**". De fet, en l'excusa d'aquelles imatges, els ultims dos **9 d'Octubre**

hem tingut una crida de "**antifeixistes**" que han vingut a Valencia a passejar-se per la vesprada a recolzar al catalanisme d'ací. Es la sempiterna doble vara de medir.

Sí, rotundament sí, hi ha violencia en Valencia. Violencia sicologica, obviamt, porque forma part de l'estrategia d'imatge del catalanisme fer-se passar per pacífics per a poder fer-se les víctimes, sent com son, uns bochins.

Es **violencia** que un professor te diga que tot pares son uns ignorants que no parlen be la seua propia llengua, la que han parlat els valencians durant generacions. Es **violencia** catalogar d'ignorant a qui discrepa, negant-li al mateix temps el dret a explicar-se. Es **violencia** passar-se anys acusant a **Canal 9** de desinformar, per a acabar inaugurant una nova televisio infinitament mes sectaria. I com estos, cent atres eixemples.

Pero sobretot resulta molt violent sicologicament ser conscient de viure en una societat en la que, des del poder politic, economic i mediatic, els que discrepen no contenen en canals per a expressar les seues opinions, que son sistemáticamente tergiversades o censurades, i en el que opondre's al **pensament unic** establert suponen rebre automáticamente el calificatiu de "feixiste". (Aconsellem en este punt llegir l'article d'opinio de la pagina 2.)

Pero les agressions no nomes venen per part del catalanisme. El passat 9 d'Octubre, pel mati, la policia obligà a amagar una **Senyera Valenciana de Lluita** –la **Estrelada**– que duya al coll una coneguda valencianista. L'excusa: que no era constitucional. Mentrestant, en la plaça s'exhibien ostentosament tota classe de banderes preconstitucionals, anticonstitucionals o *retroconstitucionals* sense que cap autoritat diguera res. Tambe en la manifestacio valencianista de la vesprada la policia volgue llevar una **Estrelada Valenciana** a un dels participants. I no es que els policies les confongueren en "**estelades**" catalanes, puix a pesar de les explicacions persistien en la seua actitud.

Som, com denunciem periodicament en est espai, els **valencians**, i en particular els **valencianistes**, objecte de continus desprecis, abusos, agressions..., tant des de ponent com des de tramontana. Fruit d'esta continuada violencia sicologica el **poble valencià** te tan arruïnada l'autoestima que tot ho tolera.

Ha de ser objectiu del valencianisme començar a remediard-ho; per supost, **sense violencia** de cap classe.

LA CITA

No sé si és més dur morir d'un atac terroriste que anar morint, jorn a jorn, corcat d'impotència i voltat d'incomprensio.

Aureli López

SUMARI

- 1
- EDITORIAL: **VIOLENCIA SICOLOGICA**
- 2
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- OPINIO: **UN ATRE 9 D'OCTUBRE TRIST. ¿PER QUÉ?**
- 3
- JOCS TRADICIONALS (LI): **TRENCAPEROLS O PI-NYATA**
- LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
- RESENYA BIBLIOGRAFICA: **UCRÒNICA. LLITERATURA I VANGUARDA**
- 4
- PASSATEMPS
- RONDALLA: **L'ESPILL CHINENC**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Loteria de Nadal. El **22 de decembre de 2019** jugem al **91737**

Es el moment de demanar participacions (3 €) posant-se en contacte en nosatres.

Tambe es el moment de fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir entre amics i coneguts.

¿Que no pot fer les dos coses a l'hora? ¿Clar que sí, home! ¿Per a qué te dos mans?

ACTIVITATS CULTURALS NOVEMBRE DE 2019

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

Aellva (Assoc. d'Escriptors en Llengua Valenciana)
C/ Alt, 64. 46003 Valencia C.
www.aellva.org

ARACV (Amics de la RACV)
C/ Avellanés, 26. 46003 Valencia C.
secretaria@amics-racv.org

Convencio (Convencio Valencianista)
www.convenciovalencianista.org
cvalencianista@gmail.com

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org
info@inev.org

RACV (Real Acadèmia de Cultura Valenciana)
C/Avellanés 26. 46003 Valencia C.
Tel 963 91 69 65 // www.racv.es

Rogle
rogleconstantillombart@gmail.com

4, 5 i 6 Nov 19:30 h. Ateneu Mercantil. Pça. Ajuntament, 18. Valencia C.

XXVIII JORNADES DE LA AELLVA

"Aureli López, Premi Nacional de Lliteratura en Llengua Valenciana".

• Programa de les Jornades:

4 Nov (dill) Hall 6ª planta: Vt. Ramon Calatayud: "L'amistat per València". Josep Furió: "Aureli López en *Lo Rat* revista". Ampar Cabrera: "La coherència, sempre l'objectiu".

5 Nov (dmt) Salo Sorolla: Voro López: "Aureli López alevantador i gota que forada la pedra". Albert Soldado: "La passió redoneta". Mercé López: "La família com a fonament".

6 Nov (dmc) Hall 6ª planta: Vicente Alventosa: "El goig de comunicar". Àngel Barona: "La bona sembra". Mª Jesús Coves: "Els nostres mestres: Miquel Adlert i Xavier Casp".

Se regalarà el llibre que conté les ponències a qui assistisca a les tres jornades

+Info: **Aellva**

5 Nov (dimarts) 19 h. Seu de la RACV.

CONFERENCIA: Fco. Carlos Bueno: *Historia de la ópera en Valencia: de los orígenes a la Guerra Civil española*.

+Info: **RACV**

6, 13, 20 i 27 Nov (dimecres) 18:30 h. Seu de la RACV

CICLE DE CONFERENCIES: L'expulsió dels moriscs del Regne de València.

6 Nov (dmc): Manuel Rochina: "Situació general dels moriscs en Espanya en els primers anys del segle XVII".

13 Nov (dmc): Manuel Lomas: "L'expulsió dels moriscs".

20 Nov (dmc): Fernando Sastre: "Les sublevacions de la Muela de Cortes i de la Vall de Laguar".

27 Nov (dmc): Fernando Millán: "Les conseqüències socials i econòmiques de l'expulsió dels moriscs en el Regne de València".

+Info: **ARACV**

(Continúa en la página següent)

OPINIO

Un atre 9 d'Octubre trist. ¿Per qué?

Es trist viure en una societat en la que el únic que preocupa es evaluar fins a on puc arribar per a danyar al contrari sense que siga delit... Açò no es propi d'una societat que viu en pau, sino d'una societat tensionada.

Son ya decades sofrint campanyes de desprestigi. Aci hi ha valencians dignes que sofríen la persecució i la marginació intel·lectual, l'intolerància, la tergiversació del seu missatge per a que no arribés clar i net, i si per a que arribés una versió "biaixada", "distorcionada", o que simplement son silenciats. Se'ls neguen subvencions mentre que per als afins al poder arriben rius de diners per a que facen a nivell de carrer lo que des de l'Administració els dirigents no poden.

Clarament patixen una falta de respecte quan se'ls barreja intencionadament —quan res tenen que vore— en grups catalogats de "fascistes" intolerants i extrems radicals, d'un costat (ultr'espanyolistes) i de l'atre ("antifascistes"). Aixina ocorregué este passat 9

d'octubre en els valencianistes que es manifestaren baix el lema "Pel dret de ser 100% valencians".

¿Per qué, per exemple, el secessionisme polític i territorial català es respectable i se li dona ampla cobertura mediàtica, mentre que aci en València parlar del "divorç amistós" entre el català i el valencià es intolerable, encara que s'argumente en aportacions filològiques, històriques i sociològiques? ¿Per qué aci en València son ben vistes pels governants les banderes antiestatutaries exhibides per associacions i grups afins, els quals també aprenen de forma permanent denominacions del territori igualment antiestatutaries, mentre que a uns atres, per defensar una normativa genuïna valenciana, no se'ls reconeixen "capacitats" a l'hora d'accedir a una plaça de la funció pública, ni capacitats per a atendre al públic en valencià, per

exemple darrere d'un mostrador, sent valencià parlants de tota la vida...?

Per molt que es vullga ocultar o distorsionar, sempre ha existit, ans i en acabant de la Guerra Civil, una part important de la societat valenciana que ha defes una València sense ingerències, sense matrimonis de conveniència, col·laborant en els demés territoris, però en igualtat de condicions, sense servilismes.

No puc entendre l'hipocresia d'una societat que fa un gran esforç per respectar, entendre i valorar al diferent, a qui té unes atres sensibilitats i tendències, una atra religió, unes atres costums, una atra classe social, una atra cultura, sense fobies i, per contra, siga tan intolerant

en qui vullga, en pau i en llibertat, ser simplement i a soles valencià.

¿Acas no hi ha aportacions valioses com el gran treball per la recuperació de la llengua valenciana en l'època difícil de preguerra del pare Fullana i de postguerra de Casp i Adlert? ¿Acas no es mereixen els tres un enorme i

digne reconeixement, encara que tingueren idees no 100% coincidents en els actuals governants? Quan tingam bons governants i una memòria històrica nítida es reconixeran en justícia les seues aportacions.

La sensació es que, llunt de buscar la pau, es busca guanyar per KO, per sometiment, i borrar del mapa les aportacions dels qui no son de la corda "oficial". No es esta l'actitut dels bons governants.

Este 9 d'Octubre una volta més s'ha repetit la mateixa història que en els últims anys en la complicitat dels mijos de comunicació afins a uns i als atres que, mes que informar, pareix que intencionadament es fan els llonguís i no volen vore lo evident. ¡Qué trist!

Batiste Gea de Gandia
11 d'octubre 2019

MANIFESTACIO "PEL DRET DE SER 100% VALENCIANS" (09/10/19)

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Llombart** // Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els exemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com www.pjvalencianista.org
<http://issuu.com/rogleconstantillombart>

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusio ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nosatres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarem a casa tots els números

que es publiquen durant l'any. Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

Trencaperols o pinyata

Antic com la barana del riu, este joc, que solia estar sempre present en les cucanyes, es jugava en dies de gran festa.

En una corda que travessava el carrer de part a part se penjaven perols de fanc, casi sempre badallats o inservibles per a l'us. Dins contenien coses varies segons l'edat dels jugadors: llepolies, fruites, paperets de colors, cromos, aigua, farina, arena..., inclus a vegades, i com a cances pesades, es posava algun animalet mort, una pedra...; pero tambe podien contindre coses bones com pasticets, diners, un entrepà, un tros de cansalada...

En els ulls tapats i armat en un garrot o un pal llarc, u dels participants intentava trencar el perol mentres que els atres li ho posaven dificil menejant la corda, fent-lo pujar o baixar, i animant en crits de "¡Mes amunt!", "¡Avall!", "¡A la dreta!", "¡A l'esquerra!", etc.

Tots estaven pendents, tant els que tiraven de la corda com el public en general. Si el jugador no conseguia trencar el perol transcorregut el temps acordat, se deixava l'oportunitat a un atre, i aixina fins que algu ho conseguia. Els demes es divertien veent marrar els colps, pero tambe estaven molt atents per a, quan encertara al perol i caiguera el contingut, intentar fer-se en ell, si era bo, o, en cas contrari, apartar-se rapidament.

RAJOLES "LA PINYATA".
JARDI EL BOSCANY.
MANISES

RESENYA BIBLIOGRAFICA

VV. AA.

Ucrònica. Lliteratura i Vanguarda.

Num. 1, Setembre 2019. Ed. La Llimera del Corral. Valencia (68 pàgines)

¿Una revista? ¿En paper? ¿En valencià? ¿Sobre lliteratura? Sí, sí, pero no és una revista normal, és una revista **Ucrònica**. ¿I per qué és una revista **Ucrònica**? En primer lloc perque se diu aixina, **Ucrònica**, i en segon perque els que la perpetren plantegen una autèntica ucronia. ¿Pero qué és això de l'ucronia que no apareix ni en el diccionari? Una ucronia és una narració que, partint de fets històrics reals, en un moment determinat ocorre alguna cosa que fa que l'història que la continua siga distinta a la que ocorregué realment. Per eixemple, 23 de maig de 2001, el **Valencia CF** ha arribat a la final de la **Champions League**; tanda de penals, **Carboni** se prepara per a llançar despuix de que **Andersson** marrara el seu tir; coloca el baló en el punt blanc, tira i... marca. **Baraja** a continuació fa lo propi i el Valencia CF s'emporta la seua primera **Lliga de Campeons**. Tot lo que contàrem en acabant seria una ucronia, per desgràcia.

¿I per qué és una ucronia esta revista? Perque lo que propon és una societat valenciana com la que vivim en la que mai s'haguera donat un qüestionament de la llengua valenciana i, hui en dia, la nostra llengua servira per a parlar en naturalitat de qualsevol tema, sense que el seu us fora un acte de militància. Pero també és una ucronia perque propon una societat valenciana que llig, i que fa una lliteratura equiparable a qualsevol atra lliteratura que se fa en unes atres bandes del món. Per això en esta revista se parla de llibres en unes atres llengües, de ciutats a través de la lliteratura que nos parlen d'elles; s'entrevista a autors de primera línia internacional; se fa l'humor; se fan reportages sobre coses varies, pero concomitants en la lliteratura; se mostren relats i creacions d'autors valencians, i se postula com a vanguardia del moviment lliterari valencià.

¿Una ucronia?, ¿una irrealitat? Digam-li, simplement **Ucrònica. Lliteratura i Vanguarda**.

Agustí Zacarés

ACTIVITATS CULTURALS

NOVEMBRE DE 2019

(Ve de la pàgina anterior)

7 Nov (dijous) 19 h. Seu del GAV.

CONFERENCIA: José Luís Alapont: "El despotisme del primer Borbo. La Guerra de Successio en Valencia".

+Info: **INEV** i **GAV**

9 Nov (dissabte) 10:30 h. Plaça del Patriarcal. Valencia C.

TOTS ELS DIES 9. Homenage a Vicent Salvá i Pérez.

A continuació hi haura una activitat encara per concretar.

+Info: **Rogle** i **Convencio**

11 Nov (dilluns)

CLAUSURA DEL CICLE dedicat al pare Fullana - XV ANIVERSARI de la mort de Xavier Casp

- 18 h. Capella de la Mare de Deu dels Angels, en el convent de franciscans, carrer del General Prim, Valencia C. Missa d'acció de gracies pels actes del Centenari de la Catedra de Llengua Valencia i en sufragi per l'anima del poeta Xavier Casp. Oficiada pel pare Benjamí Agulló.

- 19:30 h. Salo d'actes de la RACV. Recordatori de les activitats realitzades en el cicle. Presentació del llibre: *100 aniversari de la Càtedra de Llengua Valenciana en l'Universitat de València*.

- 20 h. Llectura de poemes ineditos de Xavier Casp.

Organisen: RACV, Aellva, familia i amics de Xavier Casp, els pares franciscans –OFM– i associacions i personalitats implicades.

+Info: **RACV** i **Aellva**

14 i 21 Nov (dijous) 19 h. Seu del GAV.

CONFERENCIES del Curs d'Historia

+Info: **INEV** i **GAV**

15 Nov (divendres) 21:30 h. Restaurant La Hipica. C/ Jaca, 23. Valencia C.

SOPAR DELS ESCRITORS. VI Premi Nacional de Lliteratura en Llengua Valenciana Aureli López i Muñoz.

Reserves: Ricart Folgado 607 31 00 93

+Info: **Aellva**

18 Nov (dilluns) 19:30 h. Teatre Capri. Paterna.

TERTULIA DE TEATRE

Llectura dramatisada. Autor: **A. Ruiz Negré**.

+Info: **Aellva**

28 Nov (dijous) 20 h. Seu del GAV.

CONFERENCIA: Paqui Llosà: Gastronomia valenciana típica de Nadal".

+Info: **GAV**

Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.

1. Vestidura blanca, en manegues estretes i llargues, que arriba fins a la cintura mes o manco i duen els eclesiastics damunt de la sotana o els escolans quan ajuden en la lliturgia.
2. Autentic, verdader, original, llegitim.
3. Se diu d'allo que es facil de ser mogut o es mou sense dificultat. Que no te fermea.
4. Insignia pontifical que concedix el Papa a arquebisbes i ad alguns bisbes en forma de faixa blanca en creus negres i que porten damunt dels muscles i penja sobre el pit. Especie de dosser baix el qual va en processo el Santissim Sacrament o una image religiosa.
5. De grans dimensions, magnific, extraordinari.
6. S'aplica a la persona en les cames tortes.
7. Dolç fet en figues seques formant una pasta compacta. Tambe se diu de la persona bova.
8. Enteniment, coneiximent, fonament racional.
9. En una competicio deportiva, persona encarregada de vigilar per a que se complisca el reglament i prendre decisions al respecte. Tambe, persona que resol un conflicte entre diferents parts.
10. Persona que viu d'estafar i enganyar a la gent.

La solucio a peu de pagina.

PARAULES VERTICALS:

1. Llançar imprecacions contra algu o alguna cosa; expressar el viu desig de que algu patisca un mal o inclus la mort.
2. Reviure, tornar a la vida, recuperar les forces.

	1.		2.						
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
7.									
8.									
9.									
10.									

RONDALLA

M^aA.M.C.

L'espill chinenc

Un llaurador **chinenc** se n'ana a la ciutat per a vendre la collita d'arros i la seua dona li demanà que no s'oblidara de portar-li un **batidor**.

En acabant de vendre el seu arros, el llaurador se reuni en uns companyers i begueren i ho celebraren llargament. En acabant, un poc **confos**, en el moment de retornar, s'enrecordà de que la dona li havia demanat que li portara alguna cosa, pero ¿quina cosa era? No podia enrecordar-se'n. Llavors comprà en una botiga per a dones lo primer que li cridà l'atencio: un espill. I regressà al poble.

Entregà el regal a la dona i se

n'ana a treballar a l'hort. La dona se mirà en l'espill i començà a plorar **desconsoladament**. La mare li preguntà la rao d'aquelles llagrimas. La filla li donà l'espill i li digue:

—El meu home ha portat a casa a una atra dona, jove i fermosa.

La mare agarrà l'espill, el mirà i li digue a sa filla:

—Filla, no tens de qué preocupar-te, es una dona vella.

Traduccio i adaptacio a la llengua valenciana d'una rondalla treta de: narrativabreve.com

GLOSSARI (paraula/ sinonims: definicio)

Batidor/ pinta/ pinto: Instrument de metal, fusta, os, etc., en pues, que s'utilisa per a pentinar els cabells.

Chinenc/ oriental: Natural o propi de la China.

Confos/ atordit: Torbat a causa d'un colp, d'un fet extraordinari, del soroll, etc.

Desconsoladament/ desconhortadament: Sense consol o conhort.

Solucio:

Verticals: 1. MALAIR 2. REVISCOLAR

1. ROQUET 2. GENUI 3. MOVEDIÇ 4. PALI 5. COLOSSAL 6. PARRANCA 7. PANFIGO 8. TRELAT 9. ARBITRE 10. TRUA

I RECORDA...La nostra primera paraula es **malair**. Una **malaïcio** o un **malaïment** es una imprecacio, o tambe aquelles paraules que se pronuncien contra una persona desijant-li un mal. Aquell que malaix es un **malaïdor**. Està **malait** el que està condemnat per la justicia divina; tambe, allo o aquell sobre el que ha caigut una malaïcio. Eix. *Des de que ocoregue la tragedia diuen que la casa està malaïda. / Abans de morir llançà una malaïcio contra els seus bochins.*

La nostra segona paraula es **reviscolar**. Un **reviscolament** es l'accio i efecte de reviscolar. Se diu que ha **reviscolat** la persona, animal o planta que reviu o recupera el vigor perdut. **Reviscolador** es que reviscola. Eix. *S'ha desmayat per la forta calor, pero pareix que ya reviscola.*